

4. ISDA: International Swap & Derivatives Association // Market survey historical data. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.isda.org/functional-areas/research/studies>

Шуплат О. М.

к.е.н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

м. Київ, Україна

ХАЙП-ЦИКЛ БЛОКЧЕЙНА ТА КРИПТОВАЛЮТ

Останнє десятиліття показує, що блокчейн багато в чому повторює історію інших перспективних технологій і, подібно до них, знаходиться на своєму шляху до зрілості і поширенню.

«Цикл хайпа», або «цикл зрілості», для перспективних технологій був вперше опублікований фахівцями дослідницької компанії Gartner в 1995 році і зараз є однією з основних концепцій індустрії високих технологій. Цей цикл описує стандартну модель впровадження і процес, який проходять нові технології на шляху до зрілості. Основними етапи є:

Тригер інновації - потенційний технологічний прорив призводить індустрію та суспільство в рух. На цій стадії, як правило ще не існує застосовних на практиці продуктів, а їх комерційна життєздатність ще не доведена. Для блокчейна як технології тригером інновації став whitepaper (меморандум) біткоіни, опублікований в 2008 р. Сатоши Накамото. У цьому документі, названому «Біткоіни: система цифрової пирингової готівки», описувалася робота нової цифрової грошової системи, яка для створення і поширення, не потребувала ні банки для виконання транзакцій, ні держави.

Пік завищених очікувань. Очікування від криптовалюти досягли максимуму після появи Ethereum в 2014 р. проте, по-справжньому неможливого від них почали очікувати в 2017 р., в період криптоманії та ринкових спекуляцій. Якраз через останні чинників курс біткоіна на піку коштував майже 20 тис. дол. США, продемонструвавши зростання приблизно в 1900% в порівнянні з поч. 2017 р., а ціна «ефіру», незважаючи на всі невирішені технологічні обмеження, зросла на 13000%. В цілому, за період з 2014 по 2017 р., очікування досягли безпрецедентних рівнів. Створювалися сотні стартапів і токенів, мільярди доларів вкладалися в не дуже багатообіцяючі проекти. Переважна більшість цих проектів не отримала розвитку, багато з них стали аферами [1].

Перша розчарування - інтерес до технології спадає в міру того, як експерименти і спроби впровадження не виправдовують очікувань. Цей спад призводить до витіснення багатьох виробників з ринку і до «протверезіння» інших. Інвестування триває, за умов що залишилися на ринку постачальники які в змозі поліпшити свої продукти в достатній мірі для того, щоб задовольнити перших клієнтів. Так, 2018 р. був по-справжньому драматичним періодом. На сьогоднішній день масові настрої схиляються в бік скептицизму й обережності. Ціни на криптовалюту значно знизилися. Наприклад, в 2017 р. ціна на біткоін досягла історичного максимуму 19783 дол. США. Проте, вже на поч. 2019 р. ціна становить 5 463 дол. США. [2]. Крім того, проекти провалюються і багато хто не впевнений, що технічні проблеми, пов'язані з масштабуванням і ергономічністю можна подолати в принципі.

Підйом освіти - починає з'являтися все більше прикладів того, як нова технологія може бути корисна індустрії, що призводить до більш

широкого і точного її розуміння. Постачальники випускають на ринок продукти другого і третього поколінь. Все більше число підприємств роблять спроби впровадження нової технології; більш консервативні компанії продовжують ставитися до неї з обережністю. Так, асоціація швейцарських банкірів випустила керівництво для банків, які бажають вести справи з блокчейн-стартапами, а Грошово-кредитне управління Сінгапуру заявило, що бажає надавати підтримку криптовалютним компаніям в отриманні банківських послуг, допомагаючи банкам і стартапам у встановленні відносин і досягнення взаєморозуміння. Деякі з найбільш великих гравців на Уолл-стріт вже готуються працювати в мережі Bitcoin і з криптовалюта в цілому.

Плато продуктивності - починається масове впровадження. Більш чітко визначаються критерії оцінки життєздатності постачальників. Широкий спектр практичного застосування і актуальність технології стають очевидні.

Отже, на сьогоднішній день за оцінками компанії Gartner, цикл зрілості технологій блокчейн знаходиться на рівні фази позбавлення ілюзій. Середня тривалість стадії розчарування для перспективних технологій становить 2-4 роки. Тому, ніхто точно не знає, коли технологія блокчейн досягне зрілості і масового застосування. Деякі експерти стверджують, що це трапиться в 2020-2021 рр., інші вважають більш реалістичним орієнтиром 2025 р. [3]. Проте вже зараз стає зрозумілим, що ця технологія рано чи пізно виросте в революційну.

Список використаних джерел

1. Хайп-цикл блокчейна и криптовалют. Часть 1: о текущем положении вещей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tgraph.io/Найп-цикл-блокчейна-и-криптовалют-СНаст-1-О-tekushchem-polozhenii-veshchej-01-14>

2. Міністерство фінансів України. Курс крипто валют до долара. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/currency/crypto/>
3. Хайп-цикл блокчейна и криптовалют. Часть 2: Что нас ждет в будущем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ethclassic.ru/2019/01/02/blockchain-and-crypto-hype-cycle-2/>